

תה"ג (ירושלים) 46140-10-25 - מדינת ישראל - היועצת המשפטית לממשלה נ' אבי כהן (עציר)

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 46140-10-25 מדינת ישראל נ' כהן(עציר)
תיק חיצוני:

לפני כבוד השופט אוהד גורדון

מדינת ישראל - היועצת המשפטית לממשלה על-ידי
פרקליטות המדינה - עו"ד א' קרוננברג

העותרת

נגד

אבי כהן (עציר) על-ידי ב"כ עו"ד ג' לברטוב
ועו"ד ר' סודרי ועל-ידי ב"כ עו"ד ע' הכהן

המשיב

החלטה

העתירה שלפני עניינה בבקשת ממשלת גרמניה להסגיר לידיה את המשיב, לשם העמדתו לדין בגין ביצוע עבירות מרמה. העותרת ביקשה כי בית המשפט יכריז על המשיב כבר-הסגרה, בהתאם לסעיף 3 לחוק ההסגרה, התשי"ד-1954 (להלן: "חוק ההסגרה"). לאחר ששקלתי את החומר שהוצג ואת טענות הצדדים כפי שהובאו בכתב ובעל מה, אני מוצא לקבל את העתירה.

רקע

1. המחלוקת שבין הצדדים לא עוסקת בקיומה של עילה להסגרה, ובכלל זה אין מחלוקת על קיום "אחיזה לאישום". המשיב התמקד בטענה לקיום סייג תקנת הציבור, להגנה מן הצדק ול"חוקתיות ומידתיות". ראו הודעת המשיב מיום 5.11.25 ועיקרי הטיעון מיום 22.12.25.

2. על רקע זה, יוצג תיאור העבירות המיוחסות למשיב בגרמניה בתמצית בלבד.

המדובר באישום בניהול של קבוצה עבריינית שביצעה עבירות מרמה בשנים 2017-2021, בדרך של הפעלת מספר אתרי אינטרנט שנחזו להיות פלטפורמות מסחר להשקעות פיננסיות, ולצד שני מרכזים טלפוניים שהופעלו מקוסובו, בהם עבדו טלפנים שהציגו עצמם ככזב בפני נפגעי העבירות כסוכני מכירות של הפלטפורמות. כפי הנטען, הנפגעים שוכנעו להעביר כספים והוצג בפניהם מצג מתמשך כאילו הכספים הושקעו. בכלל זה בוצע שימוש בתכנה שיצרה מצג של

אתר לגיטימי אשר מציג את תוצאות המסחר, ובחלק מהמקרים שולמו לנפגעים במסגרת אותו מצג סכומים נמוכים בהשוואה להשקעתם הכוללת.

הכספים שהעבירו הנפגעים נגזלו, ברובם, בידי חברי הקבוצה העבריינית ובעיקר בידי המשיב ושותפו לעבירות. השותף, כנטען, הינו אזרח ישראל בשם רותם יקיר שהתגורר בקוסטה ריקה. הכספים שנגזלו "הולבנו" באמצעות חשבונות שונים, ובכלל זה קיבלם המשיב דרך ארנק אלקטרוני שהיה ברשותו ובאמצעות שתי חברות שהיו בשליטתו הבלעדית וניהלו חשבונות בבנק בשוויץ. עוד כפי הנטען, לעשרות נפגעים שהתלוננו נגרמו נזקים מצטברים בסכום העולה על 5 מיליון אירו, והערכת הרשויות בגרמניה היא כי סכום המרמה הכולל גדול בהרבה.

לפי הטענה, המשיב ויקיר היו יוזמי המרמה והמרוויחים העיקריים ממנה, פיקחו על מרכזי הטלפנים, וביצעו פעולות שונות - בכלל זה תפעל המשיב את המערך ששימש להלבנת פירות העבירה. נטען כי המשיב קיבל לידיו או לחברות שבשליטתו לפחות כ-4.415 מיליון אירו וכ-519 אלף דולר. עוד צוין, כי אזרח אלבני שהועסק בידי המשיב ויקיר בהפעלת אחד ממרכזי הטלפנים, אדם בשם פיורין דברישי, הוסגר לגרמניה מקוסובו, הורשע בדצמבר 2022 לפי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, ונדון לחמש וחצי שנות מאסר.

3. לצד פרטי העבירות תואר בבקשה כי המשיב נעצר באוקטובר 2022 באי איביזה שבספרד. ביום 26.10.22 הוא שוחרר בתנאים מגבילים שכללו איסור לעזוב את האי, אך במועד בלתי ידוע עזב את האי, וביום 5.12.22 נכנס לישראל. כן נמסר שהמשיב הוא אזרח ישראל, כי בתקופת ביצוע העבירות לא היה תושב ישראל וכי לא חל בעניינו הסייג שבסעיף 1א(א) לחוק ההסגרה.

עיקרי המחלוקת

4. כאמור, המשיב אישר את עיקר התנאים הצריכים להסגרה, ובכלל זה לא חלק על קיום "אחיזה לאישום" לעבירות המתוארות לעיל או על הטענות בדבר הימלטותו.

לצד זאת, העלה המשיב מספר טיעונים, המושתתים על אותו בסיס עובדתי: טענה לפיה המשיב סובל ממצב נפשי מעורער, היות ששהה בפסטיבל הנובה בזמן הטבח ב-7.10.23, וכי הסגרתו לא תאפשר טיפול הולם במצבו זה וכך תגרום לו לנזק נפשי חריף.

5. הפירוט של תיאורי המשיב את שעבר באותו יום ארוך מצוי בחוות דעת שהוגשה מטעם ההגנה ונערכה בידי הפסיכיאטרית ד"ר שחר-מלאך, בפרק "תולדות מחלה נוכחית". בתמצית, המשיב סיפר לפסיכיאטרית שהמתקפה החלה בעודו תחת השפעת סמים, כי חזה באנשים נפגעים, ברח והסתתר בין שיחים, ולאחר שעות יצא וברח. בדרכו חזה ברכבים שרופים וגופות, עד שחולץ. כנטען שם, בחלוף כחודש חווה המשיב התגברות של מחשבות טורדניות, "פלאשבקים", חרדה ועוד כמפורט שם. המשיב מסר לפסיכיאטרית כי לאחר מספר חודשים הוא פנה לטיפול פסיכולוגי, שלא הניב הקלה, וביום 5.5.24 פנה לפסיכיאטר והחל ליטול תרופות - וכן טופל רגשית באמצעות דמיון מודרך. בהדרגה חל שיפור והוא חזר לתפקד ברמה סבירה במישור התעסוקתי, הבין-אישי והמשפחתי. עוד אמר המשיב לפסיכיאטרית כי מעצרו הוביל לרגרסיה כמתואר שם, לרבות התגברות זיכרונות טראומטיים, קושי להירדם, ותחושות חרדה ואיום משכנוי לתא. עוד מסר שבבית המעצר קיבל טיפול

תרופתי להרגעה, וכי טיפול זה הופסק בשל תופעות לוואי.

הפסיכיאטרית מטעם המשיב חיוותה דעתה כי המשיב סובל מהפרעה בתר חבלתית, וכי הטיפול בו בעבר הביא להטבה ממשית, אך מעצרו החמיר את מצבו והוא מצוי בתהליך של התדרדרות, וזקוק לטיפול תרופתי ופסיכולוגי. היא חיוותה דעתה כי "אם ימשיך להיות מאחורי סורג ובריח ובפרט אם יוסגר למדינה זרה, יש חשש ממשי שמצבו יוחמר כאשר במדינה זרה הוא יהיה מנותק מסביבת אנשים דוברי שפתו, מנותק ממערכת התמיכה של משפחתו, וכן ייקטע רצף הטיפולים הנפשיים שהחל בקהילה, ההכרחיים לשיקומו". עוד ציינה כי בדיקתה לא העלתה מחשבות או כוונות אובדניות.

6. על יסוד זה טען המשיב להתקיימות סייג תקנת הציבור, שבסעיף 2ב(א)(8) לחוק ההסגרה. נטען כי על מדינת ישראל חובה לטפל במשיב משום שבמחדליה גרמה למצבו, וכי הסגרתו נוגדת את ערכי החברה ותחושת הצדק וההגינות שכן "לא ניתן להסכין עם מצב בו מדינת ישראל ביד אחת מפקירה ובידה השניה מסגירה".

במקביל טען המשיב שעצם הסגרתו צפויה להחמיר את מצבו הנפשי. לטענתו, למרות שבמתקני הכליאה בגרמניה קיים טיפול רפואי ותרופתי, הרי שנדרשת מומחיות מיוחדת לטיפול בניצולי פסטיבל הנובה - מומחיות שלא ניתן לספקה מחוץ לישראל (במקום אחר נטען, בדומה, כי אין למערך הבריאות בגרמניה יכולת לטפל בפוסט טראומה מהסוג עמו מתמודד המשיב, וכי הדבר מצריך טיפול באמצעות מומחים ישראלים בשפה העברית).

7. על אותו בסיס הוצגו טענות נוספות: הראשונה, שהסגרת המשיב "תפר את דרישת החוקתיות והמידתיות" לפי חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. נטען שהסגרת המשיב תפגע באינטרס חיוני של מדינת ישראל וכי ניתן לענות למטרה של הבאת עבריינים לדין בהעמדת המשיב לדין בישראל, וכי התועלת החברתית שבהסגרה נסוגה אל מול הנזק שייגרם למשיב כתוצאה ממנה.

לפי טענה שניה, עומדת למשיב הגנה מן הצדק. נטען שההסגרה אינה ראויה ופוגעת בתחושת הצדק וההגינות. גם כאן נטען שניתן להעמיד את המשיב לדין בישראל.

במסגרת זו התבקש כי לחלופין, ככל שהעתירה תתקבל, היא תותנה במתן אפשרות למשיב לרצות את מאסרו בישראל.

8. בדיון שנערך טען ב"כ המשיב בעל פה והשלים את טענותיו בהגשת טיעון כתוב נוסף. במסגרת זו נטען שעניינו של המשיב ייחודי שכן מצבו הנפשי נגרם בשל מחדלי המדינה, ומשלא ניתן לטפל בו בגרמניה או בכל מקום אחר למעט בישראל ("לא ניתן לתת לו מזור במדינה זרה ולא משנה באיזו מדינה", "יש חו"ד שאי אפשר לטפל בו במדינה זרה" - פ/2). נטען כי להבדיל מפרשות אחרות שנדונו בפסיקה, כאן העותרת לא הגישה חוות דעת של הפסיכיאטר המחוזי ולא פנתה למדינה המבקשת כדי לברר האם ניתן לטפל במשיב בחו"ל, ובכך חדלה. עוד נטען שאין לפקפק בהיות המשיב ניצול המסיבה, והוגש מסמך מיום 5.5.24 של הפסיכיאטר פרופ' ג'וני בנימין אליו פנה המשיב, שבין היתר כתב כי המשיב אמר לו שהיה במסיבת הנובה.

ב"כ המשיב הוסיף וחיידד כי הטענה החוקתית לא עוסקת בחוקתיות חוק ההסגרה אלא

בחוקתיות העתירה הספציפית, וכי המשיב אינו טוען שסעיף 1א(א)(2) לחוק ההסגרה חל בעניינו (כלומר אינו טוען לתושבות בעת ביצוע המעשים), אלא סבור שיש להתנות את הסגרתו בהתחייבות לאפשר לו לרצות את עונשו בישראל. בהקשר זה הוצגו זיקות של המשיב לישראל וכן כי הסכמתה של גרמניה לריצוי העונש בישראל ניתנה במסגרת בקשת ההסגרה. עוד נטען שאין לישראל אינטרס למנוע זאת.

9. העותרת, מנגד, טענה בעל פה ובכתב כי המשיב לא עמד בנטל להוכיח סייג להסגרתו. נטען שהונאות משקיעים בידי אזרחים ישראלים היא תופעה נפוצה המזיקה לשמה הטוב של ישראל. נטען גם שסייג תקנת הציבור לא מתקיים בעניינו של המשיב, משום שסייג זה נועד למקרים חריגים וחזקה על גרמניה שתדע לטפל במצבו הנפשי של המשיב. צוין כי בירור העלה שהמשיב לא מוכר כנפגע פעולות איבה או מזוהה כניצול המסיבה במשטרה ובביטוח הלאומי, וכי החומר הקיים לא מצביע על מצב נפשי המקים את סייג תקנת הציבור. עוד נטען שלא עומדת למשיב הגנה מן הצדק, משלא הציג פגם בהתנהלות הרשויות בישראל, ומשסוגיית מצבו הנפשי נסוגה בפני האינטרס הציבורי שבשיתוף פעולה עם רשויות גרמניה במאבק בתופעה העבריינית הנזכרת לעיל.

העותרת הוסיפה וטענה שאין לקבל את הבקשה להתנות את הסגרת המשיב בהתחייבות לאפשר את ריצוי העונש בישראל. זאת, משסעיף 1א(א)(2) הנזכר לעיל לא חל בעניינו של המשיב, והסמכות להתנות כאמור מסורה לשר המשפטים. נטען גם שלמשפחתו הגרעינית של המשיב אין זיקה לישראל וגם לו אין, ביתו המחזיקה אזרחות ישראלית שהתה בישראל רק כחודשיים ועזבה את המדינה ביום 9.10.25, רעייתו לא מחזיקה באזרחות ישראלית והוא עצמו שהה בישראל חודשים ספורים במהלך ביצוע העבירות וחזרתו לישראל נעשתה כדי להימלט מהעבירות. לבסוף נטען שאם ישפט המשיב למאסר בגרמניה יוכל לפנות בבקשה בהתאם לחוק לנשיאת עונש מאסר במדינת אזרחותו של האסיר, התשנ"ז-1996, וכי יש להניח שבמסגרת זו תיוחס משמעות להסכמה שהציגה לכך גרמניה במסגרת בקשת ההסגרה.

דין

10. הנטל להוכחת קיומו של סייג להסגרה מוטל על המשיב. בהקשר הנדון כאן, נפסק כי מדובר בנטל שלצורך העמידה בו נדרש להציג בסיס עובדתי בדוק ומשכנע (למשל עה"ס 3619/24 סלומיאנסקי נ' פרקליטות המדינה פסקה 39 (10.4.25)).

לפיכך, טרם הדיון בקטגוריות המשפטיות אבחן האם המשיב ביסס, ברמה העובדתית, את הנטען על ידו: כי מצבו הנפשי הוא כזה, שהסגרתו לגרמניה לא תאפשר טיפול הולם בו וכך ייגרם לו נזק בעל עוצמה. בהקשר זה חידד ב"כ המשיב כי הוא אינו טוען שבפני עצמו די במצב נפשי רעוע למניעת הסגרה, אלא שעניינו של המשיב הוא ייחודי בשל "חוסר יכולת אפקטיבית לטפל בו מחוץ לישראל" (סעיף 2 להשלמת הטיעון בכתב). נטען כי לניצול מסיבת הנובה "נדרשים מומחיות מיוחדת וניסיון מיוחד. טיפול כזה לא ניתן להעניק מחוץ לישראל" ועל כן ההסגרה "צפויה להחמיר עד מאוד את מצבו הרפואי של המשיב" (סעיף 6 לעיקרי הטיעון).

11. טענות אלה לא בוססו. לא הוצג כי הטיפול הנפשי בגרמניה בסובלים מפוסט-טראומה נופל מזה המסופק בישראל. עוד לא בוסס כי הטיפול במשיב בהיותו נפגע מסיבת ה"נובה"

מצריך מומחיות ייחודית שאינה מצויה בידי אנשי מקצוע בגרמניה, או כי הטיפול מחייב תקשורת בשפה העברית דווקא.

12. גם חוות הדעת הפרטית שהציג המשיב לא קובעת זאת. למעשה, אין בה כל דיון בסוגיה האמורה. כמצוטט לעיל, היא עוסקת בחשש מהחמרת המצב הנפשי עקב ההסגרה ומנמקת זאת בשהות הצפויה עם אנשים שאינם "דוברי שפתו" של המשיב, בריחוק מתמיכה משפחתית ובקטיעת הטיפול בקהילה. אין בחוות הדעת דיון בטיב הטיפול הנפשי המסופק בגרמניה בכלל, ולאסירים ועצירים בפרט. אין בה אמירה כי הטיפול בגרמניה אינו הולם את בעיותיו של המשיב, הצעה כי המשיב זקוק לטיפול שהוא ייחודי מבחינה רפואית ואשר ניתן לספקו רק בישראל, או קביעה כי מבחינת אפקטיביות הטיפול יש הכרח לטפל במשיב בשפה העברית. ממילא שלא נקבע בחוות הדעת כי לא ניתן לספק למשיב טיפול מתאים בגרמניה.

אף החלק השני של הטיעון, אשר עוסק בטענה לנזק חריג שייגרם למשיב לו יוסגר ויטופל בגרמניה ולא בישראל, לא בוסס בראיות. כך משלא הוכח פער בין הטיפול בגרמניה לזה המוענק בישראל. מעל לצורך אציין כי גם אם היה מוכח שקיים פער מסוים, הרי שלא בוסס כי זהו פער מהותי מבחינת אפקט הטיפול עד כדי גרימת נזק למשיב בעוצמה הנטענת.

13. בהקשר זה יוזכרו מספר אלמנטים נוספים:

ראשית, המשיב חי חלקים משמעותיים מחייו בחו"ל. לשירות המבחן (כפי המפורט בתסקיר שהוגש בהליך המ"ת) סיפר המשיב כי גדל בארה"ב מגיל 4 עד גיל 15, בגיל 18 שב לארה"ב ועבד בחו"ל במכירות. עוד הוצג כי המשיב ניהל מערכת יחסים זוגית במשך מספר שנים עם אזרחית שווייץ וגם התגורר עמה לפרקים בשווייץ ולפרקים בישראל עד שנת 2010. גם בשנים 2017-2021 בהן בוצעו לכאורה העבירות מושא הבקשה, שכזכור כללו כנטען הונאה רחבה של תושבי גרמניה והפעלת מרכזי טלפונים בקוסובו, שהה המשיב בחו"ל. באותן שנים הוא נישא בשנית, לאזרחית רוסייה, והתגורר עמה ועם בתם בארה"ב, מקסיקו, איביזה ופורטוגל. כמובא לעיל, רק בסוף שנת 2022 נמלט מאיביזה לישראל.

נתונים אלה מוסיפים ומרחיקים את הטענה, שכאמור ממילא לא בוססה, בדבר הכרח בהותרתו של המשיב בסביבה הישראלית או טיפול בו בשפה העברית דווקא, כתנאי לאפקטיביות הטיפול. לטעמי יש בכך גם למעט ממשקל קביעתה של הפסיכיאטרית בדבר החמרה צפויה בשל שהות בחו"ל עם אנשים שאינם "דוברי שפתו" של המשיב.

14. שנית, המשיב לא הראה כי עובר למעצרו הוא טופל בטיפול ייעודי לנפגעי מסיבת הנובה, בידי איש מקצוע שהחזיק במומחיות ייחודית לעניין זה. זאת, בהתאמה לטיעון לפיו הוא זקוק כיום לטיפול ייחודי שכזה. כל שטען, כמובא לעיל, הוא כי תחילה פנה לטיפול פסיכולוגי שלא עזר, ובהמשך טופל באופן תרופתי ובטיפול רגשי בדמיון מודרך.

לא הוצגו פרטים אודות הטיפול הרגשי, כגון זהות המטפל ומומחיותו, וממילא שלא הוכח כי דובר בטיפול ייחודי או כזה שניתן לספקו רק בישראל.

אשר לטיפול התרופתי, הוצג רק המסמך הנזכר לעיל ממאי 2024 של הפסיכיאטר פרופ' בנימין. גם בו אין אזכור לצורך בטיפול ייחודי או למומחיות ייחודית הנדרשת לטיפול במשיב. הדיון בו מתמצה במישור התרופתי.

15. בשולי הדברים אציין סוגיה נוספת: המשיב כלל לא התמודד בטיעוניו עם האפשרות לטיפול נפשי מרחוק, בידי מטפל ישראלי. לפי הפסיקה מדובר בפרקטיקה נוהגת - ראו למשל דיווח על טיפול בפגישות "זום" באדם שחוזה את זוועות ה-7 באוקטובר בב"ל (אזורי ב"ש) 32402-04-25 טובי נ' המוסד לביטוח לאומי פסקה 6 (1.9.25).

16. את השגותיו של המשיב על כך שהמשיבה לא פנתה לגרמניה כדי לברר אודות הטיפול המוצע בה לא אוכל לקבל. במקרה קודם בו נדונו טענות דומות, פסק בית המשפט העליון כדלקמן:

"בפי המערערת טענות ומענות, על כך שהמשיב לא וידא את מסוגלותן של הרשויות הרומניות לספק לה טיפול רפואי. אך אין מקום להפוך את היוצרות. נטל ההוכחה אינו מוטל על המשיב; נהפוך הוא. הנטל רובץ על כתפי המערערת, להצביע על חשש קונקרטי ומבוסס בעניינה, וכזאת לא נעשה" (עה"ס 3132/21 ארט נ' היועץ המשפטי לממשלה פסקה 10 (9.1.22)).

17. כך, הטענה המרכזית שהעלה המשיב כבסיס לטיעוניו המשפטיים, לפיה הסגרתו תמנע טיפול נפשי אפקטיבי בו, לא בוססה.

להשלמת הדיון במישור העובדתי, והגם שאין זו סוגיה שבלב החלטתי, אציין כי גם שאלת עוצמת המצב הנפשי בו שרוי המשיב לא בוססה כפי הצורך. אבהיר שאני מקבל כי המשיב שהה במסיבת ה"נובה" וסובל מפגיעה נפשית עקב כך - הדבר מופיע כבר בתרשומת של פרופ' בנימין ממאי 2024. עם זאת, היכולת לקבל את התמונה העולה מחוות הדעת הפרטית, בדבר התדרדרות חריפה במצב הנפשי עקב מעצרו של המשיב, היא חלקית.

חוות הדעת הפרטית נשענת בעיקר על דברים שאמר המשיב לפסיכיאטרית, בבדיקה בבית המעצר ביום 7.11.25. בהמשך, בהתאם להוראה שניתנה לשירות בתי הסוהר להציג את המידע הרפואי שברשותם אודות המשיב, הוגש סיכום של הפסיכיאטרית ד"ר קלרה שילד, אליה הופנה המשיב לבקשתו במסגרת מעצרו.

לפי מסמך זה, המשיב תיאר בפני ד"ר שילד את פגיעתו ואת הטיפול בו טרם מעצרו, תוך ששלל אשפוזים והזכיר אך מעקב פסיכיאטרי שכלל החלפת תרופות בשל תופעות לוואי. בתיאור זה לא נזכר כי המשיב עבר טיפול רגשי טרם המעצר. חשוב מכך - לא נזכרת בו טענה של המשיב בפני הפסיכיאטרית, לפיה מצבו הנפשי החמיר בתקופת מעצרו או כי הוא סובל ממצוקה ייחודית במישור זה. הסיבה בשלה פנה היא, כפי הרשום במסמך "לצורך שינוי בטיפול תרופתי" - וזאת בשום לב לטענה שהובאה לעיל אודות תופעות לוואי מן התרופה שסופקה לו בתחילת תקופת המעצר. הפסיכיאטרית ד"ר שילד גם בדקה את המשיב, וממצאיה המפורטים באותו מסמך שוללים סימנים פסיכויטיים או אפקטיביים מז'וריים, ולא כוללים אמירה בדבר החמרה או מצוקה נפשית חריפה או חריגה. היא סיכמה את המסמך באבחנה של חשד ל-PTSD, שללה צורך בהשגחה על המשיב, ורשמה לו את התרופות 'ציפרלקס' ו'פנרגן', מה שמוסיף ומעיד על התרשמותה מטיב מצבו.

לסיכום נושא זה אציין שוב, שאיני מקל ראש בטרואמה שחוזה המשיב ובהשלכותיה על מצבו הנפשי. אלא, שבהינתן הנטל המוטל עליו להוכיח את הטענה לפיה מעצרו הביא להתדרדרות חריפה כחלק מהטיעון בדבר השלכות אפשריות של הסגרתו, הרי שהנתונים המובאים לעיל לא

מאפשרים לקבוע כי הטענה האמורה בוססה.

18. אפנה לדון בסוגיות המשפטיות שעלו בטיעוני המשיב:

תקנת הציבור

19. הלכה פסוקה היא, כי הימנעות מהסגרה בשל פגיעה בתקנת הציבור היא מהלך יוצא דופן - "הפעלת חריג זה תעשה במקרים קיצוניים, בבחינת חריג שבחריגים" ורק בהינתן "נתונים בדוקים, יוצאי דופן וכבדי משקל, אשר לפיהם תהיה הסגרה, בנסיבות המקרה, בגדר מעשה בלתי צודק בעליל או תעלה לכדי מעשה של התעמרות קשה במבוקש". התוצאות המקובלות של הסגרה אינן בגדר התעמרות כאמור "אלא, למשל, במסירתו של המבוקש למרצחים, אשר בכלל אינם מתכוונים לקיים הליך משפטי כדין, או לידי מענים, המפעילים שיטות חיסול או עינוי שאינן נהגות, כמובן, במדינות בנות תרבות" (עניין **אררט** הנ"ל, פסקה 10 (המובאה כוללת ציטטה מבג"ץ 852/86), ראו גם עניין **סלומיאנסקי** הנ"ל, שם).

20. ככלל, קריטריון מצומצם זה אינו מתקיים נוכח מצב רפואי מעורער כשלעצמו, לרבות מצב נפשי קשה. טענות שביקשו להשיג על כך בהקשרים שונים של הליכי הסגרה נדחו בהלכה הפסוקה. ראו עניין **אררט** הנ"ל, בפסקה 11 וכן בג"ץ 6267/23 **אררט נ' שר המשפטים** בפסקה 14 (25.10.23), בג"ץ 2942/22 **וניש נ' שר המשפטים** בפסקה 14 (22.5.22), ע"פ 3680/09 **סילברמן נ' מדינת ישראל** בפסקה 9 (9.11.09), ע"פ 1727/16 **בולטיאנסקי נ' היועץ המשפטי לממשלה** (25.4.17).

21. כמפורט לעיל, המשיב לא הראה כי להסגרתו תהיינה השלכות על מצבו הנפשי החורגות מגדרי התוצאות המקובלות של הסגרת אדם לחו"ל לצורך העמדה לדין. בפסיקה נקבע, גם בהקשרים שעסקו במצב רפואי או נפשי לקוי, כי "סבלו של מבוקש בהליך הסגרה הוא אינהרנטי להליך עצמו, ואינו עומד כשלעצמו בסתירה לערכי החברה ולתקנת הציבור" (עה"ס 3913/23 **כהן נ' היועצת המשפטית לממשלה** פסקה 45 (4.2.24)).

הטיעון בדבר השלכות ההסגרה על המצב הנפשי בדגש על חוסר יכולת לטפל במשיב בגרמניה לא בוסס. לא הוכח כי ההסגרה תגרע מן הטיפול האפשרי במשיב באופן שיגרום לו נזק, ובוודאי שלא נזק כה חריף שעשוי לעלות כדי התעמרות בו או מעשה שהוא בלתי צודק בעליל.

22. שקלתי גם את טיעוני המשיב בדבר אחריות המדינה למחדל ה-7 באוקטובר ולנזקיו הנפשיים של המשיב, ובדבר חובתה הנגזרת של המדינה לדאוג לטיפול הולם בו. בהעדר הוכחה לטענה לפיה הסגרת המשיב לא תאפשר לטפל בו וכתוצאה יוחמר באופן ניכר מצבו הנפשי, הרי שגם בטיעונים שברישא לפסקה זו אין לסייע למשיב.

אוסף, ראשית, כי הגם שאין להקל ראש בפגיעתו של המשיב וברקע המורכב לה, הרי שמנגד ניצבות עבירות חמורות אשר מיוחסות לו, וכן מחויבותה של ישראל לעמוד בהתחייבויותיה הבין-לאומיות, לשתף פעולה למען הלחימה בפשיעה ולהימנע מהפיכה למקלט לעבריינים. לכן, מכלול השיקולים לא מאפשר לקבל את הטענה העוסקת בסייג תקנת הציבור.

שנית, ניתן להקיש לעניינו של המשיב מן הדוגמאות הרבות המצויות בדין הישראלי, לשפיטתם

בפלילים של נאשמים שהיו ניצולי מסיבת ה"נובה" וסבלו נזקים נפשיים. נסיבות אלה נלקחו בחשבון באותם הליכים, בעיקר כאלמנט הפועל להקלה בעונש, אך לא היוו בפני עצמן טעם להימנע מניהולו של הליך פלילי או להגנה מפני אחריות פלילית. יצוין שככלל דובר בעבירות שחומרתן נמוכה מן העבירות המיוחסות למשיב, וכי בחלק מן המקרים אף היה קשר בין המצב הנפשי של הניצול לבין ביצוע העבירה (בשונה מהעבירות מושא עתירת ההסגרה כאן, שבוצעו טרם הפגיעה הנפשית). ראו למשל ת"פ (חי') 56285-05-24 **מדינת ישראל נ' חבר** (12.3.25), ת"פ (נת') 49671-10-23 **מדינת ישראל נ' מסלתי** (22.1.25), ת"פ (אי') 28565-05-24 **מדינת ישראל נ' אלמלם** (24.11.24), ת"פ (ב"ש) 11-09-21 מדינת ישראל נ' איסחקוב (17.7.25).

כשם שאינן "מחסום" מפני העמדה לדין בגין עבירות פחותות בישראל, הנסיבות המצערות שחוה המשיב והשלכותיהן על מצבו הנפשי לא יכולות להוות טעם להימנע מהסגרתו כדי לעמוד לדין בגין העבירות החמורות המיוחסות לו.

טענות נוספות

23. הטענות הנוספות שהעלה המשיב, לפגיעה בו באופן בלתי מידתי ולהגנה מן הצדק הן, בנסיבות הליך זה, לבוש אחר לאותה סוגיה שנדונה לעיל במסגרת בחינתו של סייג תקנת הציבור. על כן, הטעמים שהוצגו לעיל ואשר מביאים לדחיית הטענה לתחולת הסייג האמור יפים גם לדחיית טענות אלה. לכן, אדון בטענות האמורות בקצרה:

24. לא מצאתי כי עניינו של המשיב מקים הצדקה עניינית לדין בטענה להגנה מן הצדק בנפרד מן הטענה לסייג תקנת הציבור. הפסיקה מיקמה את הטענה להגנה מן הצדק בהליכי הסגרה כחלק מהדיון בסייג האמור, הגם שהניתוח נעשה לעיתים בהתאם לתנאי ההגנה החלים בדין הפלילי תוך התאמתם לשיקולים הייחודיים הכרוכים בדיני ההסגרה (עניין **כהן** הנ"ל, פסקאות 21-23).

עיינתי בגישה שונה שהוצגה בספרו של בא-כוחו המלומד של המשיב עו"ד ד"ר לברטוב, הסבור שבנסיבות מסוימות יש לאפשר למבוקש לטעון להגנה מן הצדק לצד סייג תקנת הציבור. אלא, שלצד העובדה כי אין מדובר בדין הנוהג, הרי שגם הגישה האמורה עוסקת במצב דברים בו ההגנה מן הצדק "מוסיפה על זכויותיו הנבחנות במסגרת תקנת הציבור או שיש בה כדי להקל עמו בשל מערך האיזונים המתקיים במסגרת הדוקטרינה". בואר כי הדבר, לשיטת הכותב, "ימצא את ביטוי בבירור הטענה או החשש מפני אכיפה ברחיבה" (ג' לברטוב **תמורות ויחידושים בדיני ההסגרה** 133 (2023)).

בענייננו אין מדובר בטיעון לאכיפה ברחיבה, והטעמים שבבסיס הטיעון להגנה מן הצדק מקבילים עד זהים לטענת הסייג שנדונה לעיל. לכן, הדיון שנערך לעיל לדחיית הטענה לתחולתו של סייג תקנת הציבור מוביל למסקנה לפיה יש לדחות גם את טענת ההגנה מן הצדק.

25. בכלל זה, גם מבלי להרחיב בשאלה האם עצם העתירה להסגיר מבוקש למדינה שבה הטיפול הרפואי האפשרי בו הוא פחות או לקוי עשויה לעלות כדי "פגם" לצורך בחינת ההגנה מן הצדק, הרי שהפרופוזיציה האמורה לא בוססה ברמה העובדתית בעניינו הפרטני של המשיב, כפי שראינו לעיל. ממילא שאין בנמצא "פגם" שעשוי להקים את ההגנה.

בנוסף, כמו סייג תקנת הציבור, גם במסגרת ההגנה מן הצדק הטענה לפגם אינה עומדת לבדה. הבחינה היא כוללת ועוסקת בין היתר בשיקולים שעניינם בחשיבות שיתוף הפעולה הבין-לאומי במלחמה בפשיעה, מניעת הפיכתה של ישראל למקלט לעבריינים נמלטים והשאיפה לאכוף את הדין הפלילי עליהם. משקלם של שיקולים אלה מתחדד נוכח טיב והיקף העבירות המיוחסות למשיב, ואשר נדונו לעיל.

המכלול מציג מסקנה אשר רחוקה מאוד מקביעה, לפיה בהסגרתו של המשיב לצורך העמדתו לדין בגרמניה יש משום "סתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית" (כלשון סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982).

26. טעמים זהים מחייבים לדחות את הטענה, לפיה הסגרתו של המשיב תעלה כדי פגיעה בלתי מידתית בזכויותיו החוקתיות. המשיב לא ביסס שההסגרה תגרום לו נזק העולה באופן ניכר על הפגיעה בכל אדם אשר מוסגר לשם עמידה לדין, לרבות מבוקשים שסבלו מבעיות נפשיות. לכן, לא ניתן לקבל את טענותיו של המשיב בהקשר הנדון, לפיהן "התועלת החברתית שבהסגרה מחווירה אל מול הנזק שייגרם למשיב", או כי "האינטרס הציבורי בנסיבות העניין מאיין כל תועלת כזאת מלכתחילה" (סעיף 17 לעיקרי הטיעון).

27. אוסיף ואדון בשתי סוגיות שהעלה המשיב בטיעונו:

המשיב דן באפשרות לפיה הבקשה תסורב אך הוא יועמד לדין בישראל. לא אוכל לאמץ אפשרות זו. היא מגלמת פגיעה בתכליות דיני ההסגרה שנדונו לעיל, לרבות בהתחייבויותיה הבין-לאומיות של ישראל לשתף פעולה במאבק בפשיעה. בפסיקה נקבע כי מהלך מעין זה "ייעשה באופן חריג ו'במקרים קשים' בלבד" (ע"פ 8304/17 **למפל נ' היועץ המשפטי לממשלה** פסקה 31 (8.5.18)). חודד כי המדינה בה (או בענייננו: כלפי תושביה) בוצעה העבירה היא "הפורום המתאים והראוי לבירור אשמתו של המבוקש" כאשר "הגשת אישום וקיום המשפט במדינה אחרת עשויים לעתים להתגלות כבלתי אפשריים מבחינה מעשית, ומכל מקום הינם כרוכים בקשיים משפטיים ולוגיסטיים לא מבוטלים ובהשקעת מאמצים ומשאבים חריגים". עוד צוין ש"מידת הצדק מחייבת כי מי שבחר לבצע עבירה במדינה זרה שאינה מקום מושבו הקבוע ידרש לעמוד לדין לפי הערכאה השיפוטית המוסמכת במדינה שבה בחר לבצע את עבירתו, שתברר את דינו על פי חוקיה ושיטתה" (ע"פ 7303/02 **הקש נ' היועץ המשפטי לממשלה** פסקה 18 (7.9.03)).

עניינו של המשיב לא מעלה נסיבות חריגות המצדיקות מהלך מעין זה. בעוד שלא עלה בידו להראות שייפגע באופן יוצא דופן מהסגרתו, הרי שמנגד עלה מהנתונים ומטיעוני הצדדים כי הפרשה במסגרתה מתבקשת העמדתו לדין נחקרה במדינה המבקשת והועמדו לדין מעורבים נוספים (לגבי אחד מהם נמסר שההליכים הסתיימו, כמובא לעיל). הדבר מקנה למדינה המבקשת עדיפות ברורה לנהל את ההליך הפלילי כנגד המשיב.

28. עוד ביקש המשיב כי הסגרתו תותנה מראש בהתחייבות של גרמניה לפיה, אם יורשע ויישפט למאסר, הוא יועבר לישראל לצורך הריצוי. הוא אינו חולק כי סעיף 1א(א)(2) לחוק ההסגרה אינו מתקיים בעניינו משלא היה תושב ישראל בעת ביצוע העבירות, אך העלה טענות מקבילות לאלה שנדונו לעיל, בדבר פגיעתו במסיבת "הנובה" ואפשרויות הטיפול בו.

עוד ציין זיקות שונות שלו לישראל לרבות אזרחותו, הוריו שגרים כאן, וטענה לפיה טרם מעצרו החלה רעייתו בתהליך תושבות. עוד הפנה המשיב לכך שהבקשה הגרמנית הציגה נכונות להתחייב לריצוי העונש בישראל וטען כי לא תהא כל פגיעה מהתניית ההסגרה באופן האמור.

לאחר שקילה, לא אוכל לקבל בקשה זו. במהותה, היא מבקשת להחיל במסגרת הדיון בעתירת ההסגרה מנגנון מקביל להסדר שבסעיף 1א(א)(2) לחוק ההסגרה. זאת, על מי שלא היה תושב בעת ביצוע העבירות, ועל יסוד טענות בדבר מצבו הנפשי וחוסר יכולת נטען לטפל בו בחו"ל, לצד הנסיבות בהן נגרם הנזק הנפשי ואחריותה של המדינה להן.

הטענה הראשונה והמרכזית, לפיה אם המשיב ישהה במעצר בגרמניה או יידרש לרצות בה מאסר לא ניתן יהיה לטפל בו ומצבו הנפשי יוחמר בשל כך בצורה ניכרת, לא בוססה כאמור. בנוסף, רוב האלמנטים שצוינו בחוות הדעת הפרטית כבסיס לחשש מהחמרה חריגה במצב הנפשי, כגון עצם השהות מאחורי סורג ובריח או קטיעת טיפול בקהילה, נכונים גם לריצוי המאסר בישראל - וראו לעיל את הדיון באשר לשהות עם אנשים שאינם "דוברי שפתו" של המשיב. עוד יוזכר שהמשיב בילה חלקים נכבדים מחייו בחו"ל, כמפורט לעיל, וכי הגם שהוריו בישראל הרי שהוא הגיע לכאן (לפני מעצרו) רק בדצמבר 2022, לאחר שנמלט מאיביזה, וכיום אשתו ובתו חיות בחו"ל.

29. בהקשרו של ההסדר שבסעיף 1א(א)(2) הנזכר לעיל הובהר בפסיקה, כי הכלל הוא שאדם אשר מוסגר למדינה המבקשת, אם יורשע ויישפט לעונש, ירצה אותו באותה מדינה. "זו תכלית חוק ההסגרה, שהיא 'קיומו של מכשיר משפטי לשיתוף פעולה בינלאומי למלחמה בפשיעה'". עוד הובהר כי ההסדר שבסעיף 1א(א)(2) הוא חריג, שנועד למצבים בהם הסגרה ללא התניית ריצוי העונש בישראל "תהווה מעשה בלתי ראוי בעליל". על רקע זה נדרש הטוען לתחולת הסעיף להציג זיקות עמוקות ורחבות לישראל, שהיא "מרכז חייו" ו"גורלו קשור בגורלה" כך שכליאתו במדינה אחרת תסב לו סבל רב וייחודי (דנ"פ 8612/00 **ברגר נ' היועץ המשפטי לממשלה** (5.8.01)).

עניינו של המשיב לא הולם קריטריונים אלה, ולא מצאתי כי טענותיו שנדונו לעיל מציגות תחליף הולם להם, באופן אשר עשוי להצדיק להתנות את הסגרתו בכך שירצה את העונש בישראל. מובן שאין בכך למנוע ממנו לבקש, אם וכאשר יידרש לרצות מאסר, לרצותו בישראל בהתאם לחוק לנשיאת עונש מאסר במדינת אזרחותו של האסיר, התשנ"ז-1996. לכן, הבקשה האמורה נדחית.

הכרעה

30. עתירת ההסגרה מתקבלת, והמשיב מוכרז כבר-הסגרה לגרמניה לצורך העמדתו לדיון בגין העבירות המפורטות בעתירה.

31. המשיב ייוותר במעצר עד להסגרתו בפועל.

32. 91 בהתאם לסעיף 13 לחוק ההסגרה, נתונה זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 30 ימים מהיום.

ניתנה היום, כ"ב טבת תשפ"ו, 11 ינואר 2026,
במעמד הצדדים.